

สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครอง เกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับเผยแพร่ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักงานศาลปกครอง

สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการ
ที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการใช้อำนาจ
ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับเผยแพร่ไปยัง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักงานศาลปกครอง

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๕
สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๑. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการกระทำละเมิด	๗
๑.๑ การกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย	๗
๑) หน่วยงานทางปกครองจะเข้าไปใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของเอกชน เพื่อก่อสร้างถนนได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ได้รับคามยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สิน ไม่เช่นนั้นย่อมเป็นการรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของเอกชน อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘/๒๕๔๘)	๗
๒) การดำเนินการปรับปรุงพื้นถนนซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ หน่วยงานทางปกครองจะต้องดำเนินการโดยก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุด เพียงเท่าที่จำเป็นตามหลักความได้สัดส่วน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๔/๒๕๕๖)	๘
๓) การวางท่อระบายน้ำของเทศบาลซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ หน่วยงานทางปกครองจะต้องดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดิน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๐/๒๕๖๓)	๑๑
๔) เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน เมื่อการก่อสร้างตามโครงการระบายน้ำก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือน ส่งผลให้บ้านเรือนของประชาชนข้างเคียงเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๒๑/๒๕๕๘)	๑๓
๑.๒ การกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร	๑๕
๑) กรณีปล่อยให้มีการเปิดช่องท่อระบายน้ำทิ้งไว้โดยไม่ได้ปิดฝาท่อระบายน้ำ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓๓/๒๕๖๑)	๑๕
๒) กรณีเทศบาลไม่ทำหน้าที่ดูแลเพื่อระงับหรือป้องกันไม่ให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๗๑/๒๕๕๐)	๑๖

๓) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายค่าตอบแทนรายเดือน ไม่เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าตอบแทน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๙๙/๒๕๖๑)	๒๐
๔) กรณีต้นไม้บริเวณสถานที่จอดรถในเขตเทศบาลโค่นล้ม (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๒)	๒๑
๕) กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไป (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๕/๒๕๖๑)	๒๓
๒. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดิน	๒๔
➢ กรณีเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้ทราบข้อเท็จจริง และมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งให้พ้นจาก สมาชิกภาพสภาท้องถิ่น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๘/๒๕๕๓)	๒๔
๓. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๒๖
➢ กรณีการพิจารณาคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔/๒๕๔๘)	๒๖
คณะผู้จัดทำ	๒๙

บทนำ

สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดังที่ปรากฏตามมาตรา ๗๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานศาลปกครองได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับหน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการเป็นประจำทุกปี โดยเป็นการสกัดหลักกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดซึ่งเป็นการวางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ ทั้งในแง่ข้อควรปฏิบัติและในแง่ที่เป็นข้อห้ามปฏิบัติ ซึ่งยังประโยชน์โดยรวมต่อประชาชนและต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ในช่วงต้นที่ศาลปกครองเปิดทำการจวบจนกระทั่งในปัจจุบัน และโดยที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งปรากฏว่ามีคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว มาสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองเป็นจำนวนมาก

สำนักงานศาลปกครองเห็นว่า เอกสารสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคำพิพากษาของศาลปกครองข้างต้นมีตัวอย่างคดีที่เป็นการวางบรรทัดฐานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการทั้งของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด จึงได้คัดเลือกมารวบรวมจัดทำเป็นเอกสาร **“สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** สำหรับเผยแพร่ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขึ้น ซึ่งเป็นการประมวลและคัดเลือกสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการในคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด กรณีพิพาทเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น ที่เคยมีการจัดทำและเผยแพร่แล้วในโอกาสต่าง ๆ นำมาเรียบเรียงและจำแนกเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการตามข้อพิพาทดังกล่าว เพื่อเป็นส่วนช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการทั้งของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการกระทำละเมิด

๑.๑ การกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๑) หน่วยงานทางปกครองจะเข้าไปใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของเอกชนเพื่อก่อสร้างถนนได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ได้รับการยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สิน ไม่เช่นนั้นย่อมเป็นการรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของเอกชน อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘/๒๕๔๘)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓))
๒. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (มาตรา ๖๗ (๑))

ในกรณีที่ไม่มีความหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ และไม่ใช้กรณีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้าไปใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของเอกชนเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามภารกิจของตนให้บรรลุผลได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของทรัพย์สินนั้นโดยมีหลักฐานแสดงการยินยอมอย่างชัดแจ้ง ไม่เช่นนั้นย่อมเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว

เอกชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินฟ้องขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งมอบที่ดินส่วนที่มีการก่อสร้างถนนรุกรล้ำเข้าไปในที่ดินของตนคืนในสภาพเดิม ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลกล่าวอ้างว่าก่อนการก่อสร้างถนนได้ประสานงานให้เจ้าของที่ดินดังกล่าวรับทราบแล้ว แต่หนังสือซึ่งผู้เป็นเจ้าของที่ดินได้ลงลายมือชื่อยินยอมให้ทำการก่อสร้างถนนในที่ดินพิพาทได้สูญหายไป ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๗ (๑)^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกในเขตของตนภายใต้บังคับแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามการรังวัดสอบเขตที่ดินของสำนักงานที่ดินจังหวัดว่า การก่อสร้างถนนขององค์การบริหาร

^๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

ส่วนตำบลรุกกล้าเข้าไปในที่ดินพิพาทจริง และผู้เป็นเจ้าของที่ดินไม่ได้ยินยอมให้ก่อสร้างถนนเข้าไปในที่ดินของตน เนื่องจากหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดินในการก่อสร้างถนนดังกล่าวตามที่สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจัดส่งให้ศาลไม่ปรากฏชื่อของผู้เป็นเจ้าของที่ดินพิพาท การที่องค์การบริหารส่วนตำบลกล่าวอ้างว่าหนังสือที่ผู้เป็นเจ้าของที่ดินลงลายมือชื่อยินยอมให้ทำถนนเข้าไปในที่ดินของตนได้สูญหายไปนั้น ไม่มีเหตุผลเพียงพอให้รับฟังได้ ดังนั้น การก่อสร้างถนนรุกกล้าเข้าไปในที่ดินของเอกชนข้างต้นจึงเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลพิพากษาให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการปรับสภาพที่ดินพิพาทให้คืนสู่สภาพเดิมภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

๒) การดำเนินการปรับปรุงพื้นถนนซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ หน่วยงานทางปกครองจะต้องดำเนินการโดยก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุด เพียงเท่าที่จำเป็นตามหลักความได้สัดส่วน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๙/๒๕๕๖)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ (มาตรา ๔๘)

๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔๒๐)

๓. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕)

๔. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๘๙)

การดำเนินการเพื่อให้ระดับของพื้นถนนและท่อระบายน้ำของถนนมีระดับสูงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วมเมื่อฝนตกโดยไม่ปรากฏว่ามีระดับความสูงเกินกว่ามาตรฐานค่าความสูงของถนนย่อมเป็นไปอย่างมีเหตุผล เหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ และเป็นการกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นทำให้การปรับปรุงถนนสามารถป้องกันน้ำท่วมข้างได้อย่างแท้จริง กรณีจึงถือว่าได้สัดส่วนกันระหว่างมาตรการที่หน่วยงานทางปกครองเลือกใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำบริการสาธารณะกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเอกชน ทั้งนี้ ตามหลักความได้สัดส่วนของการกระทำทางปกครอง

^๒ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ศาลฯ

๒. ศาลฯ

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

๓. ศาลฯ

๔. ศาลฯ

ที่กำหนดให้หน่วยงานทางปกครองเลือกใช้มาตรการในการจัดทำบริการสาธารณะที่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง โดยก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุดเพียงเท่าที่จำเป็น เมื่อการดำเนินการปรับปรุงพื้นถนนเป็นไปโดยชอบด้วยหลักความได้สัดส่วนของการกระทำทางปกครองและได้ดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ของเอกชน กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิด

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยในบ้านบนที่ดินดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ไม่ปรากฏว่ามีน้ำท่วมขอยหรือระดับถนนทรุดตัวจนกระทั่งกลางเดือนเมษายน ๒๕๔๙ สำนักงานเขต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้ว่าจ้างผู้รับจ้างวางท่อระบายน้ำและปรับปรุงพื้นผิวจราจรใหม่ จากถนนคอนกรีตเป็นถนนลาดยางมะตอยสูงจากพื้นถนนเดิม ๓๕ เซนติเมตร การปรับปรุงวางท่อระบายน้ำและทำถนนใหม่ทำให้ถนนที่สร้างใหม่มีระดับสูงกว่าบ้านของประชาชนส่วนมากที่อาศัยอยู่ในซอยดังกล่าว รวมทั้งบ้านของผู้ฟ้องคดี เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำรถยนต์เข้าออกจากบ้านได้ตามปกติ ประตูรั้วเปิดปิดลำบากอันเนื่องจากถนนมีระดับสูงกว่าพื้นบ้านมาก ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ กรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดเชยเงินค่าเช่าที่จอดรถและค่าใช้จ่ายในการจ้างเหมาทำถนนบริเวณประตูรั้วหน้าบ้านพร้อมดอกเบี้ย ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๙ (๖)^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยมีได้เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ฟ้องคดีในทรัพย์สิน รวมถึงสิทธิในการใช้สอยทรัพย์สิน ผู้ฟ้องคดียังคงมีสิทธิในทรัพย์สินและสามารถใช้สอยทรัพย์สินได้เช่นเดิม เพียงแต่ได้รับผลกระทบจากการที่พื้นหน้าบ้านบริเวณที่จอดรถของตนมีระดับต่ำกว่าพื้นถนนภายหลังการปรับปรุงข้างเท่านั้น มิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด อีกทั้ง การดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็เพื่อให้ระดับของพื้นถนนพิกาทและท่อระบายน้ำของถนนพิกาทมีระดับสูงขึ้นเสมอกับถนนซอยเพื่อป้องกันน้ำท่วมเมื่อฝนตก โดยไม่ปรากฏว่ามีระดับความสูงเกินกว่ามาตรฐานค่าความสูงของถนนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๓ ของสำนักงานเขตแต่อย่างใด การดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นไปอย่างมีเหตุผล เหมาะสม พอสมควรแก่เหตุ และเป็นการกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นทำให้การปรับปรุงถนนสามารถป้องกันน้ำท่วมซึ่งได้อย่างแท้จริง กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยบทบัญญัติในมาตรา ๔๘

^๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

๑.ล๑

๑.ล๑

วรรคหนึ่ง^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้รับความเสียหายจากการที่พื้นถนนมีระดับความสูงที่เพิ่มขึ้นทำให้น้ำท่วมซึ่งพื้นหน้าบ้านบริเวณที่จอดรถเวลาฝนตกและทำให้รถยนต์เข้าออกบ้านได้ไม่สะดวกก็ตาม แต่ผลเสียที่ผู้ฟ้องคดีได้รับถือได้ว่าเป็นผลกระทบโดยปกติธรรมดาที่ในการปรับปรุงพื้นถนนทั่วไปจะต้องมีการยกระดับพื้นถนนและท่อระบายน้ำให้สูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเป็นพิเศษแตกต่างจากที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงถนนนี้หรือการปรับปรุงถนนโดยทั่วไปแต่อย่างใด กรณีจึงถือว่าได้สัดส่วนกันระหว่างมาตรการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เลือกใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำบริการสาธารณะกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ตามหลักความได้สัดส่วนของการกระทำทางปกครองที่กำหนดให้หน่วยงานทางปกครองเลือกใช้มาตรการในการจัดทำบริการสาธารณะที่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริงโดยก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุดเพียงพอที่จะจำเป็นและนอกจากการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่ในถนนซอยพิพาทแล้ว ผู้ฟ้องคดีเองก็ยังได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงถนนดังกล่าวด้วยเช่นกัน ดังนั้น เมื่อการดำเนินการปรับปรุงพื้นถนนซอยพิพาทของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นไปโดยชอบด้วยหลักความได้สัดส่วนของการกระทำทางปกครองและได้ดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ของเอกชน กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามฟ้องเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐^๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามนัยตามมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี กรณีจึงไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นเรื่องค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดอีกต่อไป ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่าการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ฟ้องคดีที่จะได้ใช้สอยทรัพย์สินของตนได้อย่างปกติสุข กรณีจึงไม่ชอบ

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

^๖ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง

ด้วยรัฐธรรมนูญ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าเสียหาย นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นยกฟ้องผู้ฟ้องคดี

๓) การวางท่อระบายน้ำของเทศบาลซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ หน่วยงานทางปกครองจะต้องดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดิน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๐/๒๕๖๓)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔๒๐)

๒. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง)

แม้การวางท่อระบายน้ำของเทศบาลจะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นก็ตาม แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินในการได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำกัดเซาะที่ดินและผนังกั้นน้ำจากการวางท่อระบายน้ำดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดิน โดยทางด้านทิศตะวันตกของที่ดินติดกับคลอง ต่อมาผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้นร่วมกับชาวบ้านได้ทำถนนและสะพานข้ามคลอง เพราะในช่วงน้ำหลากน้ำจะไหลจากทิศเหนือลงไปทางทิศใต้ และในช่วงน้ำลดน้ำจะไหลย้อนกลับจากทิศใต้ไปยังทิศเหนือ โดยบางปีน้ำมีปริมาณน้อยทำให้ชาวบ้านขาดน้ำในการทำนา จึงได้มีการก่อสร้างสะพานและฝายกั้นน้ำดังกล่าว ซึ่งในส่วนหูช้างของคอสสะพานรูก้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีบางส่วนประมาณ ๑ ถึง ๒ เมตร ต่อมาเทศบาลตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ได้วางท่อคอนกรีตจำนวน ๒ ท่อ โดยได้ขุดต่ำกว่าระดับ และต่ำกว่าผนังกั้นน้ำที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำไว้เดิม รวมทั้งได้นำดินที่ขุดดังกล่าวไปถมไว้บริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดีและทับถมโคนต้นยางพารา ซึ่งเกือบทำให้ต้นยางพาราของผู้ฟ้องคดีตาย อีกทั้งทำให้ผนังกั้นน้ำบางส่วนและทำน้ำซึ่งเป็นที่นั่งบริเวณผนังกั้นน้ำถูกทำลายเสียหาย และยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเกิดน้ำท่วมหรือช่วงฤดูน้ำหลากน้ำก็จะไหลออกจากท่อระบายน้ำดังกล่าวด้วยความแรงและเชี่ยวมากกว่าเดิมทำให้น้ำกัดเซาะที่ดินและผนังกั้นน้ำด้านล่างของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้ขอให้นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) เอาท่อคอนกรีตที่ฝังไว้ใหม่ออก แล้วนำไปฝังไว้ทางด้านทิศตะวันตกของคอสสะพานเนื่องจากที่ดินตรงบริเวณดังกล่าวตรงกับแนวลำคลองมากกว่าเพราะเป็นแนวลำคลองเดิมและที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นที่ดินว่างเปล่าซึ่งเป็นที่ดินสาธารณะ ผู้ฟ้องคดีได้จัดทำหนังสือลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ร้องเรียนถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และได้ติดตามทวงถามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มาโดยตลอด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็บ่ายเบี่ยงตลอดมา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการขุดท่อคอนกรีตที่ฝังอยู่หน้าแปลงที่ดินของผู้ฟ้องคดีออกไป และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการจัดทำทำน้ำ ผนังกั้นน้ำ และที่ดินของผู้ฟ้องคดีให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วางท่อระบายน้ำจำนวน

๒ ท่อ บริเวณคอสะพานซึ่งอยู่ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีในระดับที่ต่ำกว่าระดับของฝายน้ำล้นจึงทำให้น้ำไหลไปทางท่อระบายน้ำดังกล่าว โดยไม่ไหลผ่านฝายน้ำล้น น้ำจึงพุ่งไปทางที่ดินของผู้ฟ้องคดีเพื่อไหลลงท่อระบายน้ำซึ่งส่งผลให้เกิดการกัดเซาะที่ดินและพังก้นน้ำของผู้ฟ้องคดีเสียหาย และเมื่อพิจารณาแนวลำคลองสาธารณะประโยชน์แล้วจะเห็นได้ว่า บริเวณคอสะพานด้านทิศตะวันตกซึ่งเป็นทางสาธารณะประโยชน์และเป็นแนวตรงกับแนวลำคลอง มีพื้นที่เพียงพอที่จะก่อสร้างท่อระบายน้ำได้ หากก่อสร้างท่อระบายน้ำบริเวณดังกล่าวน้ำจะไหลพุ่งตรงไปตามแนวลำคลองและสามารถระบายน้ำได้มีประสิทธิภาพดีกว่าการก่อสร้างบริเวณคอสะพานหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งอยู่เยื้องไปทางทิศตะวันออกของแนวลำคลองและจะไม่ทำให้ที่ดินและพังก้นน้ำของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แม้จะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรต่อผู้ฟ้องคดี การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเดือดร้อนและเสียหายต่อผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐^๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแม้ต่อมาภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ทุบแวงกันของฝายกันน้ำล้นออก ทำให้น้ำสามารถไหลผ่านฝายกันน้ำล้นได้สะดวกขึ้นก็ตาม แต่เมื่อน้ำส่วนหนึ่งยังคงไหลผ่านท่อระบายน้ำทั้งสองท่อที่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าแวงกันฝายน้ำล้น และแม้ความแรงของน้ำอาจจะลดลง แต่น้ำก็ยังคงไหลพุ่งเข้าหาที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่เช่นเดิม การทุบแวงฝายกันน้ำล้นจึงยังมีไขการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนหรือความเสียหายของผู้ฟ้องคดีให้หมดสิ้นไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงยังคงมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ความเดือดร้อนหรือเสียหายของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวหมดสิ้นไป เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกระทำการก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง^๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อความเสียหายดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง จึงเห็นควรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ รับผิดชอบต่อความเสียหายดังกล่าว โดยการรื้อถอนท่อระบายน้ำคอนกรีตจำนวน ๒ ท่อ ออกจากบริเวณคอสะพาน

^๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

^๘ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

หน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีหรือดำเนินการโดยวิธีอื่นใดที่ให้น้ำไม่ไหลพุ่งไปสู่ที่ดินของผู้ฟ้องคดี จนทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีเสียหาย และดำเนินการปรับปรุงที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

๔) เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน เมื่อการก่อสร้างตามโครงการระบบระบายน้ำก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือนส่งผลให้บ้านเรือนของประชาชนข้างเคียงเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๒๑/๒๕๕๘)

- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔๒๐ และมาตรา ๔๒๘)
๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๖ (๒) และมาตรา ๒๒)
๓. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕)
๔. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖)

เมื่อเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน การที่เทศบาลได้ทำสัญญาจ้างเอกชนให้ก่อสร้างระบบระบายน้ำระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และเป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมงานก่อสร้างดังกล่าวแทนโดยการดำเนินการก่อสร้างก่อให้เกิดความเสียหายจากการใช้เครื่องตอก (MBRO HAMMER) ตอกและถอนเข็มพืด (SHEET PILE) ก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือน ส่งผลให้บ้านเรือนของประชาชนรวมถึงบ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี เทศบาลต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของบ้านซึ่งเป็นอาคาร ๒ ชั้น ๒ หลัง โดยอาคารส่วนหลังได้ก่อสร้างแยกจากอาคารส่วนหน้า แต่เทคนันชนกับอาคารส่วนหน้า ต่อมา เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ก่อสร้างระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียใกล้กับบริเวณบ้านของผู้ฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นที่ปรึกษาควบคุมงานแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งในการก่อสร้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้เครื่องตอก (MBRO HAMMER) ตอกเข็มพืด (SHEET PILE) กันดินก่อนขุดดิน ซึ่งเกิดแรงสั่นสะเทือนทำให้บ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จ่ายค่าซ่อมแซมอาคารเป็นเงินประมาณ ๑,๐๐๕,๑๒๐ บาท ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า การก่อสร้างตามโครงการระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ด้วยการใช้เครื่องตอก (MBRO HAMMER) ตอกและถอนเข็มพืด (SHEET PILE) ก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือน ส่งผลให้บ้านเรือนของประชาชนรวมถึงบ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ

พยานผู้เชี่ยวชาญว่า ความเสียหายเกิดจากการก่อสร้างที่เกิดจากการขุดดินและงานอื่น ๆ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงความเสียหายดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้ดำเนินการหรือสั่งการใด ๆ ที่จะแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายของอาคารและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีที่จะมีต่อไป กลับปล่อยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ จนเป็นเหตุพิพาทในคดีนี้ โดยที่ก่อนการก่อสร้างไม่ปรากฏว่าบ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายมาก่อน หากไม่มีแรงสั่นสะเทือนจากการใช้เครื่องตอก (MBRO HAMMER) ตอกเข็มพืด (SHEET PILE) บ้านของผู้ฟ้องคดีก็ยังคงดำรงอยู่ได้อีกระยะหนึ่ง ประกอบกับผู้แทนผู้ฟ้องคดี ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้เคยร่วมกันตรวจสอบและทำบันทึกการตรวจสอบเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ พบว่าบ้านผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเนื่องจากการก่อสร้างดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ยอมรับในความเสียหายข้างต้นโดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไปทำการตกลงในส่วนของการค่าเสียหายกับผู้ฟ้องคดีแต่ไม่สามารถตกลงกันได้ เมื่อไม่มีการซ่อมแซมอาคารพิพาท ทำให้เกิดการเนิ่นยว้างของอาคารทั้งสองหลังจากการเคลื่อนตัวของดินและทราย เป็นผลให้บ้านของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๕๖ (๑)^{๙-๑๐} และมาตรา ๕๓^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ประกอบกับมาตรา ๑๖^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินงานโครงการดังกล่าวและจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้างและเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมงานก่อสร้างดังกล่าวแทนตามมาตรา ๒๒^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อการดำเนินการ

^{๙-๑๐} พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

๑. ระบายน้ำ

๒. ระบายน้ำ

(๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

๓. ระบายน้ำ

๔. ระบายน้ำ

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓

๕. ระบายน้ำ

๖. ระบายน้ำ

^{๑๑-๑๒} พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

๗. ระบายน้ำ

๘. ระบายน้ำ

(๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

๙. ระบายน้ำ

๑๐. ระบายน้ำ

มาตรา ๒๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้เอกชนดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ก่อสร้างก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๔๒๐^{๑๓} และมาตรา ๔๒๘^{๑๔} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๕^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๖๘๐,๐๐๐ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น โดยชำระให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๖๙๗,๖๘๐ บาท โดยให้ชำระให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนตามส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

๑.๒ การกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

๑) กรณีปล่อยให้มีการเปิดช่องท่อระบายน้ำทิ้งไว้โดยไม่ได้ปิดฝาท่อระบายน้ำ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓๓/๒๕๖๑)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (มาตรา ๖๗ (๑))

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานทางปกครองมีหน้าที่ดูแลฝาท่อระบายน้ำตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หากหน่วยงานทางปกครองละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวแล้ว และการละเลยส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

^{๑๓-๑๔} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา ๔๒๘ ผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายอันผู้รับจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างการทำงานที่ว่าจ้าง เว้นแต่ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ผิดในส่วนงานที่สั่งให้ทำ หรือในคำสั่งที่ตนให้ไว้ หรือในการเลือกหาผู้รับจ้าง

^{๑๕} พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

ให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ

ผู้ฟ้องคดีได้ข้อปรีดจรรยาบรรณตลกลงไปในช่องเปิดท่ระบายน้ำ โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การท่้องค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ปล่อยให้มีการเปิดช่องท่ระบายน้ำทิ้งไว้โดยไม่ได้ปิดฝา และในบริเวณที่เกิเหตุไม่มีไฟส่องสว่างที่จะมองเห็นท่ระบายน้ำได้ ย่อมจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ถนน ในการสัญจรทางดั่งกล่าวได้ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหาย แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีการดูแลและตรวจสอบฝาบ่พัก ท่ระบายน้ำที่ตั้งอยู่ริมขอบทางของถนนให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลย ต่อหน้าที่ตามมาตรา ๖๗ (๑)^{๑๖} แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ โดยการที่ผู้ถูกฟ้องคดีปล่อยให้มี การเปิดช่องท่ระบายน้ำทิ้งไว้ ย่อมจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ถนนในการสัญจรทางดั่งกล่าว จึงพิพากษาให้องค์การบริหารส่วนตำบลชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

๒) กรณีเทศบาลไม่ทำหน้าที่ดูแลเพื่อระงับหรือป้องกันไม่ให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๗๑/๒๕๕๐)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗)

๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๕๔ (๓))

๓. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔ และมาตรา ๒๐)

๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบการจำหน่าย
สินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๘ (๑) ข้อ ๑๐ (๒) (ง)
และข้อ ๑๐ (๓) (ค))

กรณีที่เทศบาลดำเนินการเพื่อส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ด้วยการผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะได้ตามนัยมาตรา ๔ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เทศบาลมีหน้าที่ต้องดูแลเพื่อระงับหรือป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินการดังกล่าวเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือกระทบสิทธิของประชาชนผู้ใช้ทางสาธารณะตามนัยมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ

๑๖ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งต้องดูแลให้การจำหน่ายสินค้าข้างต้นเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ (๑) ข้อ ๑๐ (๒) (ง) และข้อ ๑๐ (๓) (ค) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่เช่นนั้นหากเกิดความเดือดร้อนรำคาญขึ้นอันเป็นผลจากการดำเนินการดังกล่าว ย่อมถือว่าเทศบาลละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุเดือดร้อนรำคาญที่เกิดขึ้นนั้น

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากการที่เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) นำเอาทางเดินเท้าซึ่งเป็นทางสาธารณประโยชน์สำหรับประชาชนใช้ร่วมกันมากำหนดเป็นจุดผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนประเภทจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีการก่อสร้างเป็นแผงลอยร้านค้าที่มีโครงสร้างเป็นโลหะในลักษณะติดตั้งกับพื้นคอนกรีตบนทางเท้าอย่างถาวร ห่างจากผนังบ้านของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๐.๘๐ เมตร เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าจำนวน ๖ ราย ประกอบกิจการขายอาหารตามสั่งทั้งเวลากลางวันและกลางคืน ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากเสียง กลิ่น และควัน จากการประกอบอาหาร ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนไปยังผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอให้แก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญดังกล่าว ซึ่งแม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะได้ให้เจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีหนังสือสั่งการให้ผู้ประกอบกิจการร้านอาหารรายที่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญแล้วก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดียังคงได้รับความเดือดร้อนรำคาญอยู่ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรื้อถอนแผงลอยและสิ่งปลูกสร้างออกไปจากทางสาธารณะ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอำนาจในการบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรตามนัยมาตรา ๕๔ (๓)^{๑๗} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และมีอำนาจในการกำหนดจุดผ่อนผันชั่วคราวเพื่อให้มีการประกอบกิจการปรุง ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนทางสาธารณะโดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรตามมาตรา ๔^{๑๘} ประกอบกับมาตรา ๒๐^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด

^{๑๗} พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๕๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

๑. ล๑

๑. ล๑

(๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

๑. ล๑

๑. ล๑

^{๑๘-๑๙} พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๑. ล๑

๑. ล๑

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

๑. ล๑

๑. ล๑

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

๑. ล๑

๑. ล๑

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ปรุงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ

และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็ตาม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ต้องดำเนินการตามความเหมาะสมให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือกระทบสิทธิของประชาชนที่ใช้ทางเท้าสาธารณะในการสัญจรไปมาและกับเจ้าของอาคารที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง กับทั้งในการผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าบนถนนหรือสถานสาธารณะจะได้แก่เฉพาะกรณีที่มีการผ่อนผันเป็นการชั่วคราว ซึ่งจะต้องกำหนดวันเวลาไว้เป็นการเฉพาะและในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยมีให้มีการครอบครองและสร้างสิ่งปลูกสร้างเป็นการถาวรในพื้นที่จนทำให้ราษฎรทั่วไปไม่อาจใช้ทางสาธารณะสัญจรไปมาได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การปลูกสร้างแผงลอยร้านค้าในบริเวณพื้นที่พิพาทมีลักษณะเป็นโครงสร้างถาวรติดตรึงกับพื้นคอนกรีตบนทางเท้าสาธารณะเต็มพื้นที่ และมีการผ่อนผันให้ตั้งวางขายสินค้าทั้งเวลากลางวันและกลางคืน (ช่วงเช้าตั้งแต่เวลา ๐๔.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา และช่วงเย็นเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ถึง ๒๔.๐๐ นาฬิกา) ซึ่งมีใช่เป็นการผ่อนผันชั่วคราวตามความหมายของบทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ การกำหนดจุดผ่อนผันข้างต้นจึงขัดกับมาตรา ๒๐ ดังกล่าว ประกอบกับปรากฏว่าการกำหนดพื้นที่จำหน่ายสินค้าเป็นพื้นที่ผ่อนผันข้างต้นเป็นอุปสรรคต่อการใช้ที่สาธารณะในการสัญจร มีการก่อสร้างแผงลอยในลักษณะถาวร และเมื่อเลิกจำหน่ายสินค้าในแต่ละวันแล้ว ผู้จำหน่ายสินค้ามิได้จัดเก็บสินค้าอุปกรณ์เครื่องมือหรือสิ่งของต่าง ๆ นำออกนอกเขตพื้นที่ผ่อนผันอันเป็นการขัดต่อข้อ ๘ (๑) ข้อ ๑๐ (๒) (ง) และข้อ ๑๐ (๓) (ค) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบ

(๒) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรุงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ

(๓) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การปรุงอาหารหรือการขายสินค้าตาม (๑) หรือ (๒) ในถนนส่วนบุคคลหรือในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวันเวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร

^{๒๐-๒๒} ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๘ คณะกรรมการกำหนดพื้นที่ผ่อนผัน มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการกำหนดพื้นที่ผ่อนผัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดพื้นที่ที่มีการจำหน่ายสินค้าเป็นพื้นที่ผ่อนผัน หรืออาจกำหนดพื้นที่ผ่อนผันเพิ่มขึ้น ซึ่งจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ที่สาธารณะในการสัญจร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตลอดจนไม่เป็นอุปสรรคต่อการรักษาความสะอาด

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข คณะกรรมการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าและคัดเลือกผู้จำหน่ายสินค้า มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าและคัดเลือกผู้จำหน่ายสินค้าในเรื่องดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) กำหนดข้อห้ามผู้จำหน่ายสินค้า ดังต่อไปนี้

การจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้มีการก่อสร้างแผงลอยร้านค้าบนทางเท้าสาธารณะข้างต้น จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแม้จะปรากฏว่าภายหลังจากที่ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้เจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และใช้อำนาจตามมาตรา ๒๖^{๒๓} และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง^{๒๔} แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้ผู้ประกอบกิจการร้านอาหารระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ โดยผู้ประกอบกิจการดังกล่าวได้ดำเนินการตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากยังคงมีการจำหน่ายอาหารและผู้ฟ้องคดียังคงได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่น ควน และเสียงในการประกอบอาหารอยู่ กรณีจึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันเป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบนทางเท้าพิพาท และทำให้กลับสู่ทางเท้าที่ประชาชนใช้สัญจรไปมาได้ตามเดิมภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

(ง) ก่อสร้าง ตั้งแผง หรือจัดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าในลักษณะถาวร

(๓) กำหนดข้อพึงปฏิบัติของผู้จำหน่ายสินค้านี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ค) เมื่อเลิกจำหน่ายสินค้าหรือสิ้นสุดระยะเวลาการจำหน่ายสินค้าในแต่ละวัน ผู้จำหน่ายสินค้าต้องจัดเก็บสินค้า อุปกรณ์เครื่องมือ หรือสิ่งของต่าง ๆ และนำออกนอกพื้นที่ผ่ม้วน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๒๓-๒๔} พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

๓) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนไม่เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าตอบแทน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๙๙/๒๕๖๑)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง :-

การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนไม่เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าตอบแทนท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดให้จ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๒ แต่ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้จ่ายเงินค่าตอบแทนรายเดือนให้ผู้ฟ้องคดีเพียงเดือนละ ๔,๙๐๐ บาท ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน ๕,๓๐๐ บาท ขาดไปเดือนละ ๔๐๐ บาท รวม ๑๕ เดือน คิดเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท จึงนำคดีมาฟ้องขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่ผู้ฟ้องคดีถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ แจ้งแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้พิจารณาเกณฑ์รายได้ที่ใช้เป็นกำหนดอัตราค่าตอบแทนสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากรายรายได้จริง กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานรายได้จริงของปีงบประมาณที่ผ่านมา ๑ ปี ก็ให้ใช้ฐานรายได้จริงใน ๑ ปีที่ผ่านมา เป็นฐานในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงต้องใช้รายได้จริงของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นฐานในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งคดีนี้งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีรายรับจริงของงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา จำนวน ๑๘,๒๘๐,๘๒๘.๘๙ บาท เมื่อหักเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้โดยระบุวัตถุประสงค์ คงเหลือรายรับจริง ๙,๔๖๒,๗๑๗.๒๒ บาท และตามบัญชีอัตราค่าตอบแทนท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้จริงของปีงบประมาณที่แล้วมาเกิน ๕ ล้านบาท ถึง ๑๐ ล้านบาท ให้จ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเงิน ๔,๙๐๐ บาทต่อเดือน ดังนั้น การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนของเดือนกันยายน ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔,๙๐๐ บาท จึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้ว แต่สำหรับค่าตอบแทนตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ รวม ๑๔ เดือน นั้นเป็นการเบิกจ่ายของงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล มีรายรับจริงของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๒๒,๐๖๓,๑๒๒.๗๙ บาท เมื่อหักเงินอุดหนุนทั่วไป

และเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้โดยระบุวัตถุประสงค์ คงเหลือรายรับจริง จำนวน ๑๒,๓๗๘,๕๒๖.๗๑ บาท ซึ่งตามบัญชีอัตราค่าตอบแทนท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้จริงของปีงบประมาณที่แล้วมาเกิน ๑๐ ล้านบาท ถึง ๒๐ ล้านบาท ให้จ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเงิน ๕,๑๐๐ บาทต่อเดือน การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายเงินค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ รวม ๑๔ เดือน เป็นเงินเดือนละ ๔,๙๐๐ บาท ซึ่งไม่เป็นไปตามบัญชีอัตราค่าตอบแทนท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ที่กำหนดให้จ่ายค่าตอบแทนรายเดือนให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเงิน ๕,๑๐๐ บาทต่อเดือน จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องจ่ายค่าเสียหายเท่ากับค่าตอบแทนรายเดือนส่วนที่จ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนจำนวนเดือนละ ๒๐๐ บาท รวม ๑๔ เดือน เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

๔) กรณีต้นไม้บริเวณสถานที่จอดรถในเขตเทศบาลโค่นล้ม (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๒)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔๒๐ และมาตรา ๔๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

เทศบาลมีหน้าที่ดูแลต้นไม้บริเวณสถานที่จอดรถในเขตเทศบาลด้วยความระมัดระวัง ตามสมควรและเอาใจใส่ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้อยู่เสมอ แม้จะมีเพียงต้นไม้ต้นเดียวเท่านั้นที่โค่นล้มลงมาเมื่อเกิดพายุ แต่เป็นกรณีที่สามารถป้องกันได้มิใช่เหตุสุดวิสัย เพื่อมิให้เกิดเหตุละเมิดแก่ประชาชน

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของรถยนต์โดยสาร เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ สามีของผู้ฟ้องคดีได้ขับรถยนต์คันดังกล่าวออกรับจ้าง โดยได้นำรถยนต์ไปจอดไว้บริเวณด้านหน้าธนาคารในเขตอำเภอเมือง ซึ่งเป็นสถานที่ที่เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จัดไว้สำหรับเป็นที่จอดรถ โดยมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการใช้บริการ ในระหว่างที่จอดรถยนต์อยู่นั้น ต้นไม้ที่อยู่ในความดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้โค่นล้มทับรถยนต์ของผู้ฟ้องคดี เป็นเหตุให้รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดีได้มอบอำนาจให้นาย ส. ยื่นคำร้องขอเงินค่าทดแทนความเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ได้มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งผลการพิจารณาให้อยู่ที่อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ในวันเกิดเหตุมีพายุฝนลมแรง แต่มีเพียงต้นไม้ต้นเดียวเท่านั้นที่โค่นล้มลงมา คือ ต้นไม้ที่โค่นล้มทับรถยนต์ของผู้ฟ้องคดี ส่วนต้นไม้ต้นอื่น ๆ รวมทั้งอาคารบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงยังคงมีสภาพปกติ ไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาภาพถ่ายขณะเกิดเหตุแล้ว

เห็นว่า ต้นไม้ดังกล่าวเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่และมีกิ่งจำนวนมาก ได้หักโค่นลงมาทั้งลำต้น โดยรากของต้นไม้หลุดลอยออกมาจากพื้นดินเกือบทั้งหมด นอกจากนี้ ต้นไม้ดังกล่าวมีแต่รากฝอยไม่มีรากแก้วซึ่งเป็นส่วนที่ยึดลำต้นให้มีความมั่นคงแข็งแรง ประกอบกับสถานที่ปลูกต้นไม้โดยรอบเป็นคอนกรีต ทำให้พื้นผิวดินที่รากของต้นไม้จะใช้ยึดเกาะมีไม่เพียงพอ ต้นไม้จึงมีอาจจะต้านกระแสลมได้ แม้ว่าจากพยานหลักฐานที่ปรากฏตามรายงานสภาพอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาระบุว่า ในวันและเวลาเกิดเหตุได้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองแต่ก็ไม่รุนแรงถึงขนาดที่จะหักโค่นต้นไม้ใหญ่ได้ ดังจะเห็นได้จากการที่มีต้นไม้บริเวณที่เกิดเหตุหักโค่นลงเพียงต้นเดียว แต่หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีแผนการตัดแต่งกิ่งไม้ประจำปีงบประมาณ หรือได้พิจารณาถึงสถานที่ปลูกต้นไม้ ประกอบกับลักษณะของต้นไม้ที่เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งจำนวนมาก และไม่มีรากแก้วแล้ว และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตามสมควรหรือเอาใจใส่ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของต้นไม้ อันพึงคาดหมายได้ในภาวะเช่นนั้นแล้ว ก็ย่อมไม่เกิดเหตุดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจป้องกันได้แต่หาได้ดำเนินการดังกล่าวไม่ จึงมิใช่เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๘^{๒๕} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการดูแลต้นไม้บริเวณสถานที่จอดรถในเขตเทศบาลผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการควบคุมที่จอดรถของเทศบาล เป็นเหตุให้รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐^{๒๖} ประกอบกับมาตรา ๔๓๔^{๒๗} วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีได้นำรถยนต์มาจอดในที่เกิดเหตุก่อนที่จะเกิดพายุฝนฟ้าคะนองเป็นเวลาถึง ๔๕ นาที ผู้ฟ้องคดีจึงมีอาจคาดการณ์ได้ว่า จะมีพายุฝนและลมกระโชกแรงเกิดขึ้นในบริเวณดังกล่าวที่อาจเป็นเหตุให้ต้นไม้หักโค่นลงมาทับรถยนต์เสียหาย

๒๕-๒๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๘ คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลปฏิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา ๔๓๔ ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะเหตุที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่องก็ดี หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอก็ดี ท่านว่าผู้ครองโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ถ้าผู้ครองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียหายเช่นนั้นแล้ว ท่านว่าผู้เป็นเจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

บทบัญญัติที่กล่าวมาในวรรคก่อนนั้น ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงความบกพร่องในการปลูกหรือค้ำจุนต้นไม้หรือกอไผ่ด้วย

ในกรณีที่กล่าวมาในสองวรรคข้างต้นนั้น ถ้ายังมีผู้อื่นอีกที่ต้องรับผิดชอบในการก่อให้เกิดเสียหายนั้นด้วยไซ้ ท่านว่าผู้ครองหรือเจ้าของจะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้นั้นก็ได้

๕) กรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไป (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๕/๒๕๖๑)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๔ และมาตรา ๔๒)
๒. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๒๘)
๓. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ (ข้อ ๗๒)

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการร้องเรียนถึงความเดือดร้อนรำคาญต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว แต่ไม่ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ระงับความเดือดร้อนรำคาญให้หมดสิ้นไป หน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าพนักงานท้องถิ่นข้างต้นจำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบนำคดีมาฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากการอนุญาตให้บริษัทเอกชนทำทางเข้าออกด้านหลังของห้างสรรพสินค้า รวมทั้งก่อสร้างที่พักขยะและสิ่งปฏิกูลใกล้บ้านพักอาศัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ต่อมา ภายหลังการใช้ทางเข้าออกด้านหลังและอาคารเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อรั้วบ้านตัวบ้าน เพอร์นิเจอร์ และรถยนต์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ เกิดเสียงดังรบกวน ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้รับความเสียหายแก่สุขภาพอนามัย ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องเรียนถึงความเดือดร้อนรำคาญดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ระงับความเดือดร้อนรำคาญของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบให้หมดสิ้นไป ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นที่ยุติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กับอาคารเก็บขยะมูลฝอยของห้างสรรพสินค้าพิพาท ที่ก่อสร้างโดยฝ่าฝืนข้อ ๗๒ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยไม่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจากเสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น น้ำโสโครก ฝุ่นละออง เขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้าออกด้านหลังห้างสรรพสินค้าให้หมดสิ้นไปภายในเวลาอันสมควร เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ เป็นผู้พักอาศัยอยู่ในบ้านของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจึงย่อมได้รับความเสียหายเฉพาะในส่วนที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องปฏิบัติ คือ ความเสียหายจากเสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น น้ำโสโครก ฝุ่นละอองเขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้าออกด้านหลังห้างสรรพสินค้า ซึ่งคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบไม่ได้รับความเสียหาย เพียงแต่ปฏิเสธว่าบรรดาความเสียหายตามฟ้องมิได้เกิดจากทางเข้าออกด้านหลังและอาคารเก็บขยะมูลฝอยของห้างสรรพสินค้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้ก่อสร้าง แต่เกิดจากการกระทำของผู้ใช้ทางเข้าออกด้านหลังและการจัดเก็บขยะที่ไม่ถูกสุขลักษณะของห้างสรรพสินค้า

จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการใช้ทางเข้าออกด้านหลังและการใช้อาคารเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลของห้างสรรพสินค้า ที่อยู่ติดรั้วบ้านของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจริงดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบกล่าวอ้าง ซึ่งหากเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ กำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้ว ความเสียหายของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบต้องได้รับการแก้ไขให้หมดสิ้นไป กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้รับความเสียหายจากการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

๒. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน

➢ กรณีเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้ทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งให้พ้นจากสมาชิกภาพสภาท้องถิ่น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๘/๒๕๕๓)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
(มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๐)

คำวินิจฉัยของผู้มีอำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคำสั่งทางปกครอง หากวินิจฉัยโดยมิได้ให้สมาชิกสภาฯ ผู้นั้นมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีผู้ร้องเรียนว่าผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากมีส่วนได้เสียในสัญญาจ้างก่อสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนายอำเภอ (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีคำวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์ตามข้อร้องเรียนดังกล่าว เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงนับแต่วันได้รับการเลือกตั้ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวไม่ชอบ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้แจ้งเรื่องที่ถูกร้องเรียนให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และไม่ได้นำโอกาสในการโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา จึงนำคดีมาฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิและหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕^{๒๘}

^{๒๘} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งในการออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว นั้น เมื่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มิได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการพิจารณาไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องนำวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับตามมาตรา ๓^{๒๙} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง^{๓๐} แห่งพระราชบัญญัติข้างต้นเสียก่อน เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน และไม่ปรากฏเหตุที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๐ ดังกล่าว จึงถือว่าการมีคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แจ้งด้วยวาจาให้ผู้ฟ้องคดีทราบถึงสิทธิดังกล่าวในคราวการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เห็นว่า

การถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๒๙-๓๐} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสดังกล่าวได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์

สาธารณะ

ในการประชุมดังกล่าวเป็นการแจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนทราบถึงกรณีที่มีผู้ร้องเรียนคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีและแนวทางที่จะดำเนินการกับเรื่องที่ร้องเรียนให้ที่ประชุมรับทราบเท่านั้น หาได้เป็นการแจ้งสิทธิให้ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด ส่วนบันทึกการประชุมที่อ้างว่าเป็นการประชุมเพื่อแจ้งสิทธิในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบก็ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อไว้ในฐานะผู้เข้าร่วมประชุมด้วยแต่อย่างใด ทั้งผู้ฟ้องคดีก็ยืนยันว่าไม่เคยเข้าร่วมประชุมในวันดังกล่าว พิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีโดยให้มีผลย้อนหลังนับแต่วันออกคำสั่ง

๓. แนวทางการปฏิบัติราชการที่ได้จากคดีปกครองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

➢ กรณีการพิจารณาคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔/๒๕๔๘)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
(มาตรา ๖๘ และมาตรา ๑๐๖)

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)

บุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๖ ของรัฐธรรมนูญอยู่ในวันเลือกตั้ง ไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่อาจกล่าวอ้างสาเหตุในการเป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ไม่ได้แจ้งเหตุอันสมควรในการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวต้องเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญข้างต้น

ผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลซึ่งมีสถานะเป็นภิกษุอยู่ในวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ได้แจ้งเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิดังกล่าวตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเหตุให้นายอำเภอมีคำสั่งไม่รับใบสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้ฟ้องคดีในเวลาต่อมา เนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้ที่เสียสิทธิในการสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๘^{๓๑)} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะได้กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

^{๓๑)} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
มาตรา ๖๘ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

หากไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ และตามมาตรา ๒๓ (๔)^{๓๒} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ จะบัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิดังกล่าวตามมาตรา ๒๑^{๓๓} หรือมาตรา ๒๒^{๓๔} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เป็นผู้เสียสิทธิในการสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ก็ตาม แต่เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๑๐๖ (๒)^{๓๕} ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้ผู้เป็นภิกษุเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนั้น แม้ว่าก่อนวันที่จะมีการอุปสมบทเป็นภิกษุ

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๓๒} พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๓๓-๓๔} พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๑ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ประจำแต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาเห็นว่าเหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีใช้เหตุอันสมควร ให้รับแจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๑ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าว แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๓๕} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑๐๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามในอันที่จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แต่เมื่อถึงกำหนดวันเลือกตั้งผู้ฟ้องคดีได้มีสถานภาพเป็นภิกษุ ซึ่งตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ฉะนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แต่อย่างใด การที่นายอำเภอมียาคำสั่งไม่รับใบสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้ฟ้องคดีด้วยเหตุที่ไม่ได้แจ้งเหตุของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของนายอำเภอ

คณะผู้จัดทำ

ประธานคณะผู้จัดทำ

นายชาญชัย แสงศักดิ์ ประธานศาลปกครองสูงสุด

คณะผู้จัดทำ

นายวิชณุ	วรัญญู	รองประธานศาลปกครองสูงสุด
นางสมฤดี	ธัญญศิริ	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
นายเจตน์	สถาพรศิลป์	ที่ปรึกษาสำนักงานศาลปกครอง
นายวิริยะ	วัฒนสุชาติ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง
นางสาวธันว์รัตน์	ธนพิทักษ์	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์งานคดีปกครอง ๑
นายไชยรัตน์	แขวงโสภะ	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์งานคดีปกครอง ๒
นางสาวอุมาภรณ์	สุนทรนนท์	พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ
นางปราณี	อิทธิวิริยกุล	เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการพิเศษ
นางสาววรวรรณ	ชลินทรวัฒน์	พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
นายชวิศ	เหล่าปิยสกุล	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาววิภาวี	อู่ถาวร	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาวนุศณา	แก้วมา	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาวมยุรฉัตร	วุฒิยาน	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาวปณณธร	เพ็ญศิริพันธ์	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นางสาวพิศารยา	เลิศรัฐการ	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ
นายศาสตรา	วงศ์วิทย์	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ

